

32003D0004

L 78/16

AZ EURÓPAI UNIÓ HIVATALOS LAPJA

2003.3.25.

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK HATÁROZATA

(2003. március 20.)

az euro-bankjegyek címleteiről, technikai jellemzőiről, utánzatai készítéséről, cseréjéről és bevonásáról

(ECB/2003/4)

(2003/205/EK)

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK KORMÁNYZÓTANÁCSA,

tekintettel Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 106. cikkének (1) bekezdésére, valamint a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmánya 16. cikkére,

mivel

- (1) A Szerződés 106. cikkének (1) bekezdése és az Alapokmány 16. cikke úgy rendelkezik, hogy a Közösség területén a bankjegyek kibocsátásának engedélyezése az Európai Központi Bank (EKB) kizárólagos joga. E cikkek azt is előírják, hogy ilyen bankjegyeket az EKB és a nemzeti központi bankok bocsáthatnak ki. Az euro bevezetéséről szóló, 1998. május 3-i 974/98/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 10. cikke szerint az euro-bankjegyeket az EKB és a részt vevő tagállamok nemzeti központi bankjai (a továbbiakban az NKB-k) hozzák forgalomba.
- (2) Az euro-bankjegyek előállításához és kibocsátásához szükséges előkészítő munkát az Európai Monetáris Intézet (EMI) végezte el, és különösen az euro-bankjegyek képi kialakítása tekintetében elősegítette az új euro-bankjegyek címleteinek és technikai jellemzőinek a felhasználók általi felismerését és elfogadását azáltal, hogy figyelembe vette a bankjegyek felhasználóinak európai szövetségei által támasztott sajátos képi és technikai követelményeket.
- (3) Az EMI jogutódként az EKB a jogosultja az euro-bankjegyek terveire vonatkozó, eredetileg az EMI-t illető szerzői jognak. E szerzői jogot az EKB és a nevében eljáró NKB-k érvényesíthetik az ilyen szerzői jog megsértésével kibocsátott vagy forgalomba hozott, többek között az euro-bankjegyek megítélését hátrányosan befolyásoló utánzatok tekintetében.
- (4) Az EKB és az NKB-k eurobankjegy-kibocsátási joga magában foglalja az euro-bankjegyek, mint fizetőeszközök sérthetlenségének védelme érdekében szükséges valamennyi intézkedés megtételére vonatkozó hatáskört. Az EKB-nak az összes részt vevő tagállamban intézkedéseket kell tennie a védelem minimális szintjének biztosítására, hogy bárki képes legyen meg-

különböztetni az eredeti euro-bankjegyeket az utánzatóktól. Ez szükségessé teszi olyan egységes szabályok megállapítását, amelyek mellett az euro-bankjegyek utánzatának készítése megengedett lesz.

- (5) E határozat rendelkezései nem sérthetik a büntetőjog, és különösen annak a hamisításra vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazását.
- (6) Az euro-bankjegyek utánzatainak elektronikus formában történő készítése csak akkor tekinthető törvényesnek, ha az ilyen bankjegyek előállítója megfelelő technikai intézkedések alkalmazásával megakadályozza annak kinyomtatását, amennyiben a nyomtatott formát bárki összetévesztheti a valódi euro-bankjegyekkel.
- (7) Az euro-bankjegyek mint fizetőeszközök sérthetlenségének védelmét szolgáló intézkedések megtételére vonatkozó hatáskör magában foglalja olyan közös rendszer elfogadását is, amelynek alapján az NKB-k a megrongálódott vagy sérült euro-bankjegyeket kicserélik. E rendszer keretében az euro-bankjegyek egyes kategóriái kijelölésre kerülnek olyanként, amelyeket az NKB-knak vissza kell tartaniuk, ha azokat cserére náluk bemutatják.
- (8) A cserére való jogosultság érdekében az eredeti euro-bankjegy bemutatott részének meg kell felelnie a legkisebb méretre vonatkozó követelményeknek. E méreteket a rongálódást vagy sérülést megelőző állapotú, eredeti euro-bankjegy felületének százalékában kell kifejezni a méretek torzulásának megakadályozása érdekében, például olyan esetekben, ha az euro-bankjegy zsugorodás következtében rongálódott vagy sérült.
- (9) A bankjegyek kezelőinek a lopásgátló eszközök rendeltetésszerű használatára ösztönzése érdekében célszerű, hogy az NKB-k az euro-bankjegyek cseréjével kapcsolatban elvégzett vizsgálatok ellenértékéeként a bankjegykezelők felé díjat számítsanak fel, amikor azok az NKB-tól a pénzlopást gátló eszközök használata során megrongálódott vagy megsérült euro-bankjegyek cseréjét kérik.

⁽¹⁾ HL L 139., 1998.5.11., 1. o.

- (10) E díj felszámítására nem kerül sor, ha a bankjegyek rongálódása vagy sérülése rablás vagy lopás kísérlete vagy tényleges rablás vagy lopás során következett be; és a jelentéktelen összegű díjak elkerülése érdekében díjfelszámítás csak meghatározott legkisebb számú megrongálódott vagy sérült euro-bankjegy cserére történő bemutatása esetén történhet.
- (11) A pénzlopást gátló eszközök használata során nagyobb mennyiségben megrongálódott vagy sérült euro-bankjegyet legalább egy meghatározott számú bankjegyet tartalmazó csomagban kell cserére bemutatni.
- (12) Az EKB azon kizárólagos joga, hogy az euro-bankjegyek kibocsátását a Közösség területén engedélyezze, magában foglalja az euro-bankjegyek bevonására és olyan közös rendszer létrehozására irányuló hatáskört is, amelynek keretében az EKB és az NKB-k a bevonást elvégezhetik.
- (13) Az egyértelműség és a jogbiztonság érdekében helyénvaló az EKB/2001/14 határozattal ⁽¹⁾ módosított, az euro-bankjegyek címleteiről, technikai jellemzőiről, utánzatainak készítéséről, cseréjéről és bevonásáról szóló 2001. augusztus 30-i EKB/2001/7 európai központi banki határozatot ⁽²⁾ jogszabályba foglalni, és az EKB és az NKB-k azon feladatait átláthatóbbá tenni, melyek az euro-bankjegyek utánzataival, cseréjével és bevonásával kapcsolatos szabályokra vonatkoznak,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Címletek és technikai jellemzők

(1) Az euro-bankjegyek első sorozata hét címletet tartalmaz, az 5 eurótól az 500 euróig terjedő tartományban, a „Korok és stílusok Európában” témát megjelenítve, és az alábbi alapvető előírásoknak megfelelően.

Névérték (EUR)	Méret	Uralkodó szín	Kivitel
5	120 × 62 mm	Szürke	Klasszicista
10	127 × 67 mm	Vörös	Román
20	133 × 72 mm	Kék	Gótikus
50	140 × 77 mm	Narancssárga	Reneszánsz
100	147 × 82 mm	Zöld	Barokk és rokokó
200	153 × 82 mm	Sárgásbarna	Vas és üveg építészet
500	160 × 82 mm	Lila	Modern XX. századi építészet

⁽¹⁾ HL L 5., 2002.1.9., 26. o.

⁽²⁾ HL L 233., 2001.8.31., 55. o.

(2) Az eurobankjegy-sorozat hét címletének előoldalán kapuk és ablakok, a hátoldalán hidak ábrázolása látható. A hét címletet a fent említett különféle európai művészeti korszakok jegyei jellemzik. A bankjegyek képi megjelenésének további elemei az alábbiakat foglalják magukban: az Európai Unió jelképe; a pénznem neve latin és görög betűkkel; az EKB kezdőbetűi hivatalos nyelvi változatokban; a © jel az EKB-t illető szerzői jog jelzésére, és az EKB elnökének aláírása.

2. cikk

Az eurobankjegy- utánzatok készítésének szabályai

(1) „Utánzat”: az 1. cikkben meghatározott euro-bankjegy egészét vagy egy részét, vagy annak egyedi képi elemeinek egy részét – például többek között a színt, méreteket és a betűket vagy szimbólumokat – felhasználó, minden olyan kézzel fogható és kézzel nem fogható ábrázolás, amennyiben az ilyen ábrázolás egy euro-bankjegyhez hasonlít, vagy annak általános benyomását kelti, függetlenül a következőktől:

- az ábrázolás mérete; vagy
- az előállításához felhasznált anyag(ok) vagy eljárás(ok); vagy
- hozzáadtak-e olyan képi elemeket vagy illusztrációkat az ábrázoláshoz, amelyek nem a bankjegyekről származnak; vagy
- módosították-e az euro-bankjegy képi megjelenését, pl. a betűket vagy jelképeket.

(2) Jogellenesnek minősülnek az olyan utánzatok, amelyeket az eredeti euro-bankjegyekkel bárki összetéveszthet.

(3) Az alábbi szempontoknak megfelelő utánzatok jogszerűnek minősülnek, mivel nem áll fenn annak kockázata, hogy ezeket bárki összetévesztheti a valódi euro-bankjegyekkel:

- az 1. cikkben meghatározott euro-bankjegy egyoldalás utánzatai, feltéve, hogy ezek mérete az 1. cikkben meghatározott bankjegy hosszának és szélességének legalább 125 %-a, vagy legfeljebb 75 %-a; vagy
- az 1. cikkben meghatározott euro-bankjegy kétoldalás utánzatai, feltéve, hogy ezek mérete az 1. cikkben meghatározott bankjegy hosszának és szélességének legalább 200 %-a, vagy legfeljebb 50 %-a; vagy
- az 1. cikkben meghatározott euro-bankjegyek egyedi képi elemeinek utánzatai, feltéve, hogy az ilyen képi elemek ábrázolása nem bankjegyre hasonlító háttérben történik; vagy
- valamely euro-bankjegy elő- vagy hátoldalának egy részét megjelenítő egyoldalás utánzatok, feltéve, hogy az ilyen rész kisebb, mint az 1. cikkben meghatározott euro-bankjegy eredeti elő- vagy hátoldalának egyharmada; vagy

- e) a papírtól egyértelműen különböző olyan anyagra készített utánzatok, amelyek kifejezetten különböznek a bankjegyek gyártására használt anyagtól; vagy
- f) kézzel nem fogható utánzatok, amelyeket elektronikus úton, internetes honlapokon, vezetékes vagy vezeték nélküli eszközökkel vagy bármely más eszköz használatával tettek elérhetővé, és amely eszközökkel a nagyközönség számára az általa egyedileg megválasztott helyen és időben lehetővé teszik a hozzáférést az ilyen kézzel nem fogható utánzatokhoz, feltéve, hogy:
- az ilyen reprodukción átlós irányban Arial vagy az Arialhoz hasonló betűtípussal a MINTA felirat szerepel. A MINTA szó hosszúsága az utánzat hosszának legalább 75 %-a, míg a MINTA szó magassága az utánzat szélességének legalább 15 %-a, és a felirat színe az 1. cikkben meghatározott euro-bankjegy uralkodó színével kontrasztot alkot, nem átlátszó (nem áttetsző), és
 - az elektronikus utánzat felbontása eredeti méretben nem haladja meg a 72 képpontot inchenként.
- (4) Írásbeli kérelemre az EKB és az NKB-k megerősítik, hogy a 3. bekezdésben foglalt szempontoknak meg nem felelő utánzatok is jogszerűek, amennyiben azokat a nagyközönség nem tévesztheti össze az 1. cikkben meghatározott valódi euro-bankjegyekkel. Amennyiben az utánzat kizárólag egy részt vevő tagállam területén készül, a fent említett kéréseket csak e tagállam nemzeti központi bankjához kell címezni. Az ilyen kéréseket minden más esetben az EKB-hoz kell címezni.
- (5) Az eurobankjegy-utánzat készítésére vonatkozó szabályok azon euro-bankjegyekre is vonatkoznak, amelyeket e határozat szerint bevontak, vagy törvényes fizetőeszköz minőségüket már elvesztették.

3. cikk

A megrongálódott vagy sérült euro-bankjegyek cseréje

- (1) Kérelemre és a (2) bekezdésben meghatározott feltételek teljesülése esetén az NKB-k a következő esetekben cserélik ki a hivatalos fizetőeszközként használt megrongálódott, vagy sérült eredeti euro-bankjegyeket:
- a) ha az euro-bankjegy több mint 50 %-át bemutatják; vagy
- b) ha az euro-bankjegy 50 %-át vagy kisebb részét mutatják be, amennyiben a kérelmező bizonyítja, hogy a hiányzó részek megsemmisültek.
- (2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túl a következő további feltételek vonatkoznak a hivatalos fizetőeszközként használt megrongálódott vagy sérült euro-bankjegyekre:
- a) a kérelmezőnek igazolnia kell személyazonosságát olyan esetekben, ha kétséges a kérelmezőnek az euro-bankjegyek tulajdonjogára vonatkozó jogcíme vagy az euro-bankjegyek valódisága;
- b) festékfoltos, szennyezett vagy vegyszerrel átitatott euro-bankjegyek bemutatása esetén a kérelmezőnek írásbeli magyarázatot kell adnia az elszíneződés, szennyeződés vagy vegyszerrel történő átitatás módjáról;

- c) ha az euro pénzhamisítás elleni védelméhez szükséges intézkedések megállapításáról szóló, 2001. június 28-i 1338/2001/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 6. cikke (1) bekezdésében említett hivatásos bankjegyekelők mutatják be a pénzlopás megelőzésére használt biztonsági eszközök működésbe hozatala miatt elszíneződött euro-bankjegyeket, a hivatásos bankjegyekelők szervezetnek írásbeli nyilatkozatot kell adnia a pénzlopás megelőzésére használt biztonsági eszközök működésbe hozatalának okáról és természetéről;
- d) ha euro-bankjegyek a pénzlopás megelőzésére használt eszközök alkalmazása miatt nagy mennyiségben megrongálódtak vagy megsérültek, ezeket egyenként 100 euro-bankjegyet tartalmazó csomagban kell bemutatni, feltéve, hogy a bemutatott euro-bankjegyek mennyisége elegendő ilyen köteget kialakításához

(3) A fentiek ellenére:

- a) Ha az NKB-k tudomással bírnak arról, vagy alapos okkal vélelmezik, hogy az euro-bankjegyeket szándékosan rongálták meg, beváltásukat megtagadják, és az euro-bankjegyeket visszatartják, hogy elkerüljék az ilyen bankjegyek forgalomba való visszakerülését, illetve megelőzzék, hogy a kérelmező a bankjegyeket másik NKB-nál mutassa be. Az NKB-k azonban becserelelik a megrongálódott vagy sérült euro-bankjegyeket, ha tudomással bírnak arról, vagy alapos okkal vélelmezik, hogy a kérelmezők jóhiszeműek, illetve ha jóhiszeműségüket bizonyítani tudják. A csak kis mértékben megrongálódott vagy sérült euro-bankjegyek (pl. ha magyarázatokat, számokat vagy rövid mondatokat jegyzetek fel rájuk) elvileg nem minősülnek szándékosan megrongált vagy sérült euro-bankjegyeknek; és
- b) Ha az NKB-k tudomással bírnak arról, vagy alapos okkal vélelmezik bűncselekmény elkövetését, megtagadják a megrongálódott vagy sérült euro-bankjegyek cseréjét, és azokat átvételi elismervény ellenében az illetékes hatóságoknak bemutatandó bizonyítékként bevonják a nyomozás kezdeményezése, vagy a már folyamatban lévő nyomozás elősegítése érdekében. Ha az illetékes hatóságok másképpen nem határoznak, az euro-bankjegyeket a vizsgálat végén vissza kell adni a kérelmezőnek és ezt követően azok már alkalmasak a cserére.

4. cikk

A megrongálódott vagy sérült euro-bankjegyek cseréjéért járó díj megállapítása

- (1) A NKB-k kezelési díjat számítanak fel a hivatásos bankjegyekelők felé, amikor azok a 3. cikkel összhangban a pénzlopás megelőzésére használt biztonsági eszközök működésbe hozatala miatt megrongálódott vagy sérült euro-bankjegyek cseréjét kérik.
- (2) A díj összege 10 euro-cent minden egyes megrongálódott vagy sérült euro-bankjegy után.
- (3) A díjat csak legalább 100 megrongálódott vagy sérült euro-bankjegy cseréjekor lehet felszámítani, A díjat valamennyi beváltott euro-bankjegy után fel kell számítani.

⁽¹⁾ HL L 181., 2001.7.4., 6. o.

(4) A rablás vagy lopás kísérletével, vagy ténylegesen elkövetett rablással vagy lopással összefüggésben megrongálódott vagy megsérült euro-bankjegyek cseréje díjmentes.

5. cikk

Az euro-bankjegyek bevonása

Az euro-bankjegyek valamely típusának vagy sorozatának bevonását az EKB Kormányzótanácsának az Európai Unió Hivatalos Lapjában és más médiumokban általános tájékoztatásként kihirdetett határozatával kell szabályozni. E határozatnak legalább a következőket kell tartalmaznia:

- a forgalomból kivont euro-bankjegy típusa vagy sorozata, és
- a beváltási időszak tartama, és
- az az időpont, amikortól az euro-bankjegy adott típusa vagy sorozata már nem minősül törvényes fizetőeszköznek, és

- a bevonási időszak elteltét vagy a bankjegyek törvényes fizetőeszközi minőségének megszűnését követően a bemutatott euro-bankjegyek kezelése.

6. cikk

Záró rendelkezések

(1) A 2001/7/EKB és a 2001/14/EKB határozat hatályát veszti.

(2) Az 1998/6/EKB ⁽¹⁾, az 1992/2/EKB ⁽²⁾, a 2001/7/EKB és a 2001/14/EKB határozatra történő hivatkozásokat az e határozatra történő hivatkozásként kell értelmezni.

(3) Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2003. március 20-án.

az EKB Kormányzótanácsa nevében

Willem F. DUISENBERG

⁽¹⁾ Az Európai Központi Bank 1998. július 7-i 1998/6/EKB határozata az euro-bankjegyek címleteiről, technikai jellemzőiről, sokszorosításáról és bevonásáról, HL L 8., 1999.1.14., 36. o.

⁽²⁾ Az Európai Központi Bank 1999. augusztus 26-i 1999/2/EKB határozata az euro-bankjegyek címleteiről, technikai jellemzőiről, sokszorosításáról és bevonásáról szóló 1998. július 7-i 1998/6/EKB határozat módosításáról, HL L 258., 1999.10.5., 29. o.